

Statsbidrag till verksamhet i studieförbunden

– Villkor och fördelning från och med 2024

Beslutade 2023-05-29

Dnr 23/00383

INNEHÅLL

1	Folkbildningspolitiskt mål och förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen	4
1.1	Folkbildningspolitiskt mål	4
1.2	Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen	4
2	Verksamhetens kvaliteter	10
2.1	Bildning.....	10
2.2	Demokrati och delaktighet	10
2.3	Utbildning.....	11
2.4	Civilsamhälle	11
2.5	Kulturliv	12
3	Grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag	13
3.1	Grundläggande villkor	13
3.2	Ny statsbidragsmottagare.....	14
4	Verksamhetsvillkor	16
4.1	Ansvar för verksamheten och statsbidragets användning.....	16
4.2	Verksamhetsformer	17
4.3	Övriga avgränsningar	20
4.4	Rapportering av verksamhet.....	20
5	Systematiskt kvalitetsarbete och kontroll	21
6	Fördelning av statsbidrag	23
6.1	Kvalitetsbedömningssystem.....	23
6.2	Fördelningssystemets olika steg	23
7	Bilaga 1 Redovisning av verksamhet	27
7.1	Signering av närvarolistor	27
7.2	Verksamhetsredovisning	27

7.3	Närvarolistan	27
7.4	Personuppgifter och undantag	28
7.5	Kulturprogramrapport	28
7.6	Lagring	28

1 Folkbildningspolitiskt mål och förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

Det av riksdagen beslutade folkbildningspolitiska målet utgör tillsammans med förordningen om statsbidrag till folkbildningen statens styrning av statsbidraget till folkbildningen. Utöver målet och förordningen gäller de villkor som redovisas i övriga avsnitt i detta dokument och som beslutats av Folkbildningsrådet.

1.1 Folkbildningspolitiskt mål

Folkbildningen ska ge alla möjlighet att tillsammans med andra öka sin kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället.

1.2 Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen

T.o.m. SFS 2023:289

Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning innehåller bestämmelser om statsbidrag till folkbildningen.

Syftet med statens stöd till folkbildningen är att

1. stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin,
2. bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen,
3. bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, och
4. bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Statsbidrag lämnas i den mån det finns tillgång på medel.

2 § Folkhögskolor och studieförbund bedriver utbildnings-, bildnings- och kulturverksamhet. Studerandeorganisationer inom folkhögskolan bevakar de studerandes intressen.

3 § Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna bedriver utbildnings- och bildningsverksamhet.

4 § Folkbildningsrådet är en ideell organisation, där organisationer som företräder folkhögskolor och studieförbund är medlemmar. Enligt organisationens stadgar har Folkbildningsrådet i uppgift att sprida kunskap om folkbildningen och bevaka folkhögskolan som utbildningsform i utbildningssystemet. I dokument som antagits av organisationen ger Folkbildningsrådet anvisningar för folkhögskolornas studieomdömen och intyg.

Förutsättningar för statsbidrag

5 § Statsbidrag enligt denna förordning får lämnas till folkhögskolor, studieförbund och studerandeorganisationer inom folkhögskolan.

Folkbildningsrådet beslutar vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel mellan dem.

6 § Statsbidrag enligt denna förordning får också lämnas till idrottens studie-, bildnings- och utbildningsverksamhet.

Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna beslutar vilka som ska få statsbidrag och fördelar tillgängliga medel mellan dem.

7 § För att statsbidrag ska lämnas för en verksamhet ska verksamheten ha den inriktning som anges i 1 §.

Statsbidrag får inte användas till verksamheter med kommersiellt syfte.

8 § /Upphör att gälla U:2023-07-01/ För att få statsbidrag ska folkhögskolor och studieförbund dessutom uppfylla de villkor som anges i 9-11 §§ respektive 12 §.

8 § /Träder i kraft I:2023-07-01/ För att få statsbidrag ska folkhögskolor och studieförbund dessutom uppfylla de villkor som anges i 9-11 a §§ respektive 12 §. Förordning (2023:289).

Särskilda villkor för statsbidrag till folkhögskolor

9 § En folkhögskola ska ha en ansvarig styrelse. Styrelsen får vara gemensam för flera folkhögskolor.

Folkhögskolan ska ha en ordning för hantering av studeranderättsliga frågor. Folkhögskolan ska även ha en ordning för att ta tillvara de studerandes intressen i övrigt.

10 § Undervisningen ska vara avgiftsfri för de studerande.

11 § En folkhögskola ska anordna allmänna kurser främst avsedda för studerande som saknar grundskole- eller gymnasieutbildning. Allmänna kurser ska årligen utgöra minst 15 procent av folkhögskolans verksamhet.

Folkhögskolan ska för allmän kurs

1. ställa krav på resultat av lärande som motsvarar de krav som ställs på motsvarande utbildning inom grundskolan respektive gymnasieskolan,
2. utfärda intyg om godkänt resultat från allmän kurs på grundskolenivå från folkhögskola till en studerande som efter genomförd allmän kurs på grundskolenivå bedöms kunna tillgodogöra sig studier på gymnasial nivå, och
3. utfärda intyg om godkänt resultat från allmän kurs på gymnasial nivå från folkhögskola till en studerande, som efter genomförd allmän kurs på gymnasial nivå uppnår de krav som ställs för grundläggande behörighet till högskolestudier enligt högskoleförordningen (1993:100) eller yrkeshögskolestudier enligt förordningen (2009:130) om yrkeshögskolan.

Till en plats på allmän kurs som finansieras med statsbidrag enligt denna förordning får folkhögskolan anta den som har fyllt 18 år eller ska fylla 18 år under det kalenderår kursen börjar.

11 a § /Träder i kraft I:2023-07-01/ Folkhögskolan ska för utbildning med yrkesinriktning mot arbete som undersköterska

1. ställa krav på resultat av lärande som motsvarar de krav som ställs på motsvarande utbildning inom gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning, och
2. utfärda intyg till den studerande där omfattningen och innehållet i utbildningen framgår och i vilka delar den studerande har uppnått kunskaper som motsvarar minst godkänd nivå i gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning.

Förordning (2023:289).

Särskilda villkor för statsbidrag till studieförbund

12 § Ett studieförbund ska ha en ansvarig styrelse.

Studiecirkelverksamhet med gemensamma, planmässigt bedrivna studier ska utgöra basen för verksamheten.

I varje studiecirkel eller kulturaktivitet ska det finnas en ledare som är godkänd av en lokal studieförbundsavdelning.

Beslut om statsbidrag

13 § Beslut om statsbidrag ska innehålla uppgifter om bidragsbeloppet, de villkor som är förenade med bidraget och ordningen för utbetalning.

Uppföljning och redovisning

14 § Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska varje år lämna årsredovisning och budgetunderlag till regeringen enligt de riktlinjer som regeringen meddelar.

15 § Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska kontinuerligt följa upp och utvärdera verksamheten i förhållande till de syften som anges i 1 § och de villkor som föreskrivits för att statsbidrag ska lämnas.

Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska, i enlighet med de riktlinjer som regeringen meddelar, lämna regeringen sådana sakuppgifter om verksamheten och sådan verksamhetsredovisning som behövs för uppföljning och utvärdering.

Folkbildningsrådet ska granska kvaliteten i utbildningen inom de allmänna kurserna och folkhögskolornas eget kvalitetsarbete när det gäller denna utbildning inklusive utfärdande av intyg. Kvalitetsgranskningen ska genomföras med utgångspunkt i en behovsanalys.

Återkrav

16 § Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna får besluta att helt eller delvis kräva tillbaka ett statsbidrag om

1. mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller på annat sätt har förorsakat att statsbidraget har lämnats felaktigt eller med för högt belopp,
2. statsbidraget av något annat skäl än vad som sägs i 1 har lämnats felaktigt eller med för högt belopp och mottagaren borde ha insett detta,
3. statsbidraget inte används för det ändamål det har beviljats för, eller
4. villkor i beslutet om statsbidrag inte har följts.

Revision

17 § Staten ska ges möjlighet att utse en revisor i Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna. Folkbildningsrådet och Studieförbundet SISU Idrottsutbildarna ska ersätta staten för kostnaderna för denna revision.

Behandling av känsliga personuppgifter

17 a § Bestämmelsen i 17 d § tillämpas vid behandling av personuppgifter hos studieförbund i den verksamhet som statsbidrag enligt denna förordning har beviljats för.

17 b § Bestämmelsen i 17 d § kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning), här benämnd EU:s dataskyddsförordning.

Termer och uttryck i 17 d § har samma betydelse som i EU:s dataskyddsförordning.

17 c § Bestämmelser om behandling av personuppgifter finns även i lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och i föreskrifter som har meddelats i anslutning till den lagen.

17 d § Sådana personuppgifter som avses i artikel 9.1 i EU:s dataskyddsförordning (känsliga personuppgifter) som avslöjar etniskt ursprung eller som rör hälsa får med stöd av artikel 9.2 g i samma förordning behandlas av ett studieförbund.

1. om behandlingen är nödvändig för en hantering som motsvarar handläggning av ett ärende hos en myndighet, eller

2. i annat fall, om behandlingen är nödvändig i verksamheten och inte innebär ett otillbörligt intrång i den registrerades personliga integritet.

Vid behandling som sker med stöd av första stycket är det förbjudet att utföra sökningar i syfte att få fram ett urval av personer grundat på känsliga personuppgifter.

Förvaltningslagens tillämplighet

18 § Vid handläggningen av ärenden enligt denna förordning tillämpas följande bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900):

- 5 § om legalitet, objektivitet och proportionalitet,

- 10 § om partsinsyn,
- 16-18 §§ om jäv,
- 23 § om utredningsansvaret,
- 24 § om när man får lämna uppgifter muntligt,
- 25 § om kommunikation,
- 31 § om dokumentation av beslut,
- 32 § om motivering av beslut, och
- 33 och 34 §§ om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till.

Överklagande

19 § Beslut enligt denna förordning får inte överklagas.

Övergångsbestämmelser

2015:218

1. Denna förordning träder i kraft den 15 maj 2015.
2. Förordningen tillämpas första gången för bidrag för 2016.
3. Genom förordningen upphävs förordningen (1991:977) om statsbidrag till folkbildningen.

2017:275

1. Denna förordning träder i kraft den 1 juli 2017.
2. Bestämmelserna i den nya lydelsen tillämpas första gången på intyg från utbildning som påbörjas efter den 30 juni 2017.

2 Verksamhetens kvaliteter

I detta avsnitt beskrivs vilka kvaliteter i ett studieförbunds verksamhet som utgör förutsättningar för att få statsbidrag. Ett studieförbund ska arbeta med dessa kvaliteter utifrån profil, idégrund och verksamhetsmål.

Kvaliteterna är utgångspunkter för Folkbildningsrådets uppföljning, utvärdering och bedömning av studieförbundets verksamhet.

Verksamhet med dessa kvaliteter ska leda till att de samhällseffekter som uttrycks i statens syften med statsbidraget till folkbildningen uppnås.

2.1 Bildning

Folkbildningen är en bred folklig rörelse som studieförbunden bidrar till att skapa förutsättningarna för. Verksamheten är deltagarstyrd. Studiecirklar och kulturaktiviteter möter människors behov av lärande, kultur, gemenskap och personlig utveckling vid olika tillfällen i livet och ger kunskaper och färdigheter. Studieförbunden arbetar aktivt för att nå en mångfald av människor och ge möjligheter till bildningsresor.

Folkbildningen i studieförbunden är fri och frivillig. Det betyder att deltagarnas bildningsprocesser styrs av deras egna intressen och ambitioner och att studieförbunden är självständiga aktörer i samhället. Cirkelledare och andra pedagogiska ledare är avgörande för kvaliteten i verksamheten. Verksamheten bedrivs med progression, så att den bygger vidare på deltagarnas tidigare kunskaper och färdigheter.

Studieförbundens folkbildningsverksamhet stärker människor och stärker på det viset samhället. Studiecirkeln är det viktigaste redskapet. Studiecirkeln är en flexibel form som bygger på möte, samarbete, samtal, skapande och reflektion med olika betoning på dessa delar. Studiecirkeln är anpassad till deltagares skiftande behov, till samhällsbehov, utbildningsbehov och till olika sammanhang i lokalsamhället, civilsamhället och i kulturlivet.

2.2 Demokrati och delaktighet

De grupper som verkar inom folkbildningen använder demokratiska arbetsformer. Deltagarna får redskap att påverka sin egen situation och

samhället. Detta tillsammans med verksamhetens stora omfattning gör att folkbildningen bidrar till ett aktivt medborgarskap och stärker och utvecklar demokratin.

Folkbildningen är kompensatorisk genom att den särskilt verkar med och för dem som samhälle, kulturliv och utbildning annars är mindre tillgängligt för. Studieförbunden når särskilt deltagare som är kortutbildade, deltagare som är utrikes födda och deltagare med funktionsnedsättning. Studieförbunden erbjuder en verksamhet som är tillgänglig för alla.

Studieförbunden är demokratiska aktörer som förmedlar och förankrar respekt för de mänskliga rättigheterna och för grundläggande demokratiska värderingar. Studieförbunden motverkar diskriminering, bristande jämställdhet och antidemokratiska tendenser.

Studieförbunden inbjuder till inkluderande möten och är på så sätt en integrerande samhällskraft. Studieförbunden verkar för att nå nya deltagare. Genom studieförbundens rikstäckande verksamhet är de en utvecklande, innovativ och demokratistärkande resurs för lokalsamhället och för medborgarna.

2.3 Utbildning

Studieförbunden är en viktig resurs för lärandet som en livslång process.

Studieförbundens verksamhet ger kompetensutveckling och studiemotivation. Den stärker deltagarnas ställning i arbetslivet, särskilt för dem med kort utbildning och dem som står långt från arbetsmarknaden. Därigenom bidrar studieförbunden till att minska utbildningsklyftorna i samhället.

Studieförbundens verksamhet ger deltagare generella kompetenser, som kan valideras av studieförbunden.

2.4 Civilsamhälle

Studieförbunden är en del av civilsamhället. De är demokratiska verktyg för civilsamhället och dess idéutveckling. Studieförbundens verksamhet stödjer föreningslivet att fullgöra sina uppgifter och nå sina mål.

Folkbildningsverksamheten i civilsamhället ger stöd åt ledares och medlemmars kunskapsutveckling och åt ett aktivt föreningsmedlemskap. Verksamheten omfattar en mångfald av inriktningar, även politiska och religiösa, och stödjer deltagarnas fria åsiktsbildning.

Studieförbunden tillgodoser folkbildningsbehov i nya föreningar och rörelser.

Studieförbundens folkbildningsverksamhet med civilsamhällets organisationer kan omfatta samverkan om resurser för genomförandet genom lokaler, ledare, utrustning och studiematerial.

2.5 Kulturliv

Folkbildningen är en kulturarena som täcker hela Sverige. Studieförbunden bidrar till ett rikt och lokalt förankrat kulturliv med en mångfald av uttrycksformer och ett tillgängligt utbud av kulturella fritidsaktiviteter. Utgångspunkten är kulturens egenvärde.

Studieförbunden kompletterar samhällets övriga kulturutbud och sänker trösklarna till kulturen.

Studieförbunden stödjer den lokala amatörkulturen och erbjuder möjlighet till kulturövande och eget skapande med folkbildningens metoder.

Verksamheten innehåller möten mellan yrkesverksamma och ideella kulturutövare. Den erbjuder en rikstäckande arbetsmarknad för professionella kulturskapare.

3 Grundläggande villkor för att erhålla statsbidrag

3.1 Grundläggande villkor

Verksamhet som får statsbidrag ska bedrivas i enlighet med statsbidragsförordningen och i enlighet med Folkbildningsrådets villkor och anvisningar.

Följande villkor rör bidragsmottagarens förutsättningar och kapacitet för att ansvara för en folkbildningsverksamhet:

- Studieförbundets nationella nivå ska vara en juridisk person. Ändring av organisationsform medför ny prövning.
- Studieförbundet ska ha lokalavdelningar som är godkända av förbundsstyrelsen. Lokalavdelningarna ska utgöra en geografisk indelning av studieförbundet.
- Studieförbundet ska ha minst tre medlemmar som företrädesvis är riksorganisationer inom civilsamhället. Undantag kan beviljas om särskilda skäl finns.
- Studieförbundet ska bedriva en bred folkbildningsverksamhet med god geografisk täckning över Sverige.
- Studieförbundets förbundsstyrelse har ansvar för att varje arrangemang genomförs i enlighet med statsbidragsförordning och villkor.
- Studieförbundet och underliggande juridiska personer ska årligen genomföra revision utförd av auktoriserad revisor.
- Studieförbundet ska lämna de dokument som krävs för bidragsgivningen och de uppgifter som Folkbildningsrådet begär för uppföljning, utvärdering, kontroll och granskning. Dit hör bland annat årsredovisning med revisionsberättelse, verksamhetsberättelse, styrelsesammansättning, stadgar vid ändring, lokalavdelningar, centralt anslutna medlemsorganisationer och samarbetsorganisationer samt mål och planeringsdokument.

- Årsredovisningens ekonomiska redovisning ska omfatta resultat- och balansräkning samt notapparat. Verksamhetsår och kalenderår ska sammanfalla. Det ska framgå hur mycket studieförbundet erhållit i statsbidrag från Folkbildningsrådet. Eventuella övriga statliga medel ska också redovisas. Transfereringar av statsbidragen till lokalavdelningar/enheter ska redovisas. På intäktssidan i resultaträkningen alternativt i not ska statliga bidrag särredovisas. I de fall dessa ej överensstämmer med de belopp som fördelats av Folkbildningsrådet ska i not eventuell periodisering eller annan omfördelning redovisas. Vid periodisering ska noten också hänvisa till aktuell balanspost. Intäkter från verksamhet utanför statsbidraget ska redovisas som egen intäktspost eller i not.
- Studieförbundet ska i enlighet med Folkbildningsrådets anvisningar redogöra för hur eventuellt oförbrukat statsbidrag kommer att användas för folkbildningsverksamhet.

3.2 Ny statsbidragsmottagare

Ny statsbidragsmottagare ska uppfylla ovanstående villkor samt bedriva verksamhet i enlighet med avsnitt 2 Verksamhetens kvaliteter. Den sökande organisationen får inte ha skulder för svenska skatter eller avgifter hos Kronofogdemyndigheten, inte heller vara i likvidation eller försatt i konkurs.

Utöver villkoren tillämpas följande kriterier för bedömningen av om ansökan ska beviljas:

- Verksamheten tillgodoser nya bildnings- och utvecklingsbehov.
- Det finns ett ekonomiskt utrymme inom folkbildningsanslaget.
- Ansökan kommer från organisationer som saknar tillgång till studieförbund.
- Verksamheten innebär pedagogisk förnyelse av folkbildningen.
- Verksamheten tillför lokala och regionala värden.
- Vägen till att bli ordinarie statsbidragsmottagare har flera steg:
- Organisationens ska under minst två år bedriva och dokumentera en folkbildningsverksamhet som uppfyller villkoren för statsbidrag. För att kunna göra ansökan om nästa steg ska verksamheten under ett år omfatta minst 50 000 studietimmar och 3 000 unika deltagare.

- Under det år som dessa verksamhetsmål uppnås kan organisationen ansöka om en försöksperiod om tre år under vilken den får ett statsbidrag. För att kunna göra ansökan om att bli ordinarie statsbidragsmottagare ska verksamheten under försöksperiodens avslutande år uppgå till minst 100 000 studietimmar och 6 000 unika deltagare.
- Efter ett beviljande av ansökan att bli ordinarie statsbidragsmottagare ska fortsättningsvis verksamheten årligen uppgå till minst 100 000 studietimmar och 6 000 unika deltagare. Om värdena understiger detta ska en åtgärdsplan upprättas för att åter uppnå värdena. Om detta inte lyckas kan Folkbildningsrådet besluta om att studieförbundet inte längre ska vara statsbidragsmottagare.

Folkbildningsrådet tillhandahåller anvisningar om ansökningsförfarandet.

4 Verksamhetsvillkor

4.1 Ansvar för verksamheten och statsbidragets användning

När studieförbund använder statsbidrag i en verksamhet ska studieförbundet i alla led ta ansvar för och kunna redovisa varje användning av bidraget.

När statsbidrag används i en verksamhet ska det alltid framgå att studieförbundet är arrangör.

4.1.1 Ansvar vid samverkan

Studieförbundet kan genomföra sin verksamhet i samarbete med medlemsorganisationer och samverkansparter. När flera parter samarbetar om verksamheten har studieförbundet ansvar för sin del av finansieringen och därtill ett ansvar för att hela arrangemanget genomförs i enlighet med statsbidragsvillkoren.

Statsbidraget får inte användas till ett allmänt verksamhets- eller organisationsstöd. För organisationer med en stor andel folkbildningsmässig verksamhet ansvarar studieförbundet för en rimlighetsbedömning av vad som kan finansieras med statsbidrag.

Föreningsverksamhet såsom sammanträden, förenings- eller planeringsmöten och liknande, kan inte genomföras med statsbidrag.

Verksamhet som en myndighet, kommun eller ett annat organ än Folkbildningsrådet har finansieringsansvar för, kan inte finansieras med statsbidrag.

Studier som ingår i personalutbildning eller som är ett led i formella utbildningsprogram, till exempel inom det ordinarie skolväsendet, kan inte genomföras med statsbidrag.

Verksamhet som tillkommit på uppdrag och därigenom har annan finansiering kan inte bedrivas med statsbidrag.

4.1.2 Ansvar för kostnader

En samverkanspart eller privatperson som har haft utlägg kan enbart få ersättning för kostnader direkt förknippade med en specifik folkbildningsverksamhet. Studieförbundet ska avgöra vad som är en skälig kostnad.

Kostnadsersättning får inte bytas mot bidragsförmedling, exempelvis baserad på schabloner såsom omfattningen av verksamheten.

Kostnadsersättning utöver arvode, reseersättning, studiematerial, förbrukningsmateriel och lokalkostnader får inte ges till privatpersoner. Kostnadsersättning som avser privatbostad eller privat konsumtion är inte tillåten.

Oavsett omfattning av kostnadsersättning ska studieförbundet dokumentera hur ersättningen avser en specifik folkbildningsverksamhet och kunna uppvisa kvitton eller motsvarande.

4.1.3 Ansvar för pedagogik

Studieförbundet har ansvar för planering, genomförande och uppföljning av folkbildningsverksamheten.

Den viktigaste delen av studieförbundets pedagogiska ansvar är att utbilda och godkänna ledare för studiecirkelar och övriga aktiviteter.

Studieförbundets lokalavdelningar ska ha rutiner för godkännande av dessa ledare. Ett godkännande innebär att lokalavdelningen bedömer att ledaren är lämplig för och har den kompetens som krävs för uppdraget.

Verksamheten i alla studiecirkelar och andra grupper ska bedrivas planmässigt genom en dokumenterad plan som gruppen gemensamt utarbetar eller genom planer utformade på lokal eller nationell nivå i studieförbundet.

4.2 Verksamhetsformer

Statsbidrag kan ges för verksamhetsformerna studiecirkel, annan folkbildningsverksamhet och kulturprogram.

Verksamheten kan genomföras genom fysiska sammankomster, på distans eller i kombination. Deltagare i en sammankomst måste delta samtidigt.

4.2.1 Studiecirkel

Studiecirkeln ska:

- Ha en gruppstorlek om minst tre och högst 20 deltagare inklusive cirkelledaren.
- Ha en omfattning per vecka om högst tre sammankomster om vardera fyra studietimmar. En studietimme är 45 minuter.
- Ha minst tre sammankomster och minst nio studietimmar. Varje sammankomst ska ha minst tre deltagare, inklusive ledaren.

Deltagarna:

- Ska fylla minst 13 år under verksamhetsåret.
- Ska ha varit närvarande vid minst nio studietimmar och minst tre sammankomster, varav minst en gång vid de tre första sammankomsterna. Enstaka undantag kan göras för vikarierande ledare.
- Får delta maximalt 480 studietimmar per år i studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet. Undantag gäller för ledare som anställts eller arvoderats av studieförbundet enligt kollektivavtal.

Studiecirkel i kursform

En studiecirkel i kursform ska bedrivas sammanhållet och undantas från villkoret om högst tre sammankomster per vecka om vardera fyra studietimmar.

En studiecirkel i kursform:

- Ska rikta sig till deltagare som är kortutbildade eller står långt från arbetsmarknaden.
- Ska syfta till att stärka deltagarnas ställning på arbetsmarknaden genom utbildning eller validering.
- Får inte ha deltagaravgift annat än för studiematerial.

4.2.2 Annan folkbildningsverksamhet

I annan folkbildningsverksamhet kan studieförbundet genomföra verksamhet i friare former, till exempel workshoppar eller liknande. Verksamhet i annan folkbildningsverksamhet ska ge studieförbundet möjlighet att pröva nya former och utveckla nyskapande folkbildningsverksamhet.

Sammankomsterna i annan folkbildningsverksamhet kan vara längre och genomföras tätare än i studiecirkel. Antalet sammankomster kan vara en eller flera. Deltagarna kan vara fler än i studiecirkeln.

Annan folkbildningsverksamhet ska ha:

- En omfattning av minst en studietimme, det vill säga 45 minuter.
- En gruppstorlek om minst tre godkända deltagare inklusive ledaren.

Deltagarna:

- Ska fylla minst sex år under verksamhetsåret.
- Får delta max 480 studietimmar per år i annan folkbildningsverksamhet och studiecirkel. Undantag gäller för ledare som anställts eller arvoderats av studieförbundet enligt kollektivavtal.

4.2.3 Kulturprogram

Kulturprogram kan vara föreläsning, sång/musik, dramatisk framställning, film/foto/bild, dans, utställning, litteratur, konst/konsthantverk eller tvärkulturell verksamhet.

Kulturprogram ska:

- Framföras inför, eller tillsammans med, minst fem deltagare utöver medverkande och studieförbundets ledare.
- Utannonseras i förväg.
- Pågå minst 30 minuter.

Deltagarna ska:

- Fylla minst 13 år under verksamhetsåret.

Ett sammanhållet arrangemang som vänder sig till samma deltagare rapporteras som ett kulturprogram även om det innehåller flera medverkande eller olika kulturformer.

Flera studieförbund kan samverka om att med statsbidrag finansiera ett kulturprogram vid större evenemang.

Utställning kan endast rapporteras en gång per plats den visas, oavsett visningstidens längd.

4.3 Övriga avgränsningar

Utöver ovanstående gäller följande avgränsningar för vad statsbidraget kan användas till. Därtill bör varje studieförbund ha avgränsningar som berör dess sammanhang.

- Endast folkbildningsverksamhet arrangerad i Sverige kan genomföras med statsbidrag.
- Endast personer som är folkbokförda, eller har tillfälligt uppehållstillstånd, i Sverige eller är medborgare i EU- eller Eftaländer, kan rapporteras som underlag för statsbidrag.
- Anställda av uppdragsgivare inom offentlig verksamhet kan inte på sin arbetstid vara ledare i verksamhet som genomförs med statsbidrag.
- Att delta i folkbildningsverksamhet ska vara frivilligt. Därför kan inte verksamhet där deltagares närvaro är kopplad till ekonomisk ersättning från det allmänna, till exempel socialtjänsten eller Försäkringskassan, genomföras med statsbidrag.
- Verksamhet vars syfte är produktion kan inte finansieras med statsbidrag. Det samma gäller verksamhet vars syfte är utövande av lek, spel och idrott.

4.4 Rapportering av verksamhet

Studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet ska dokumenteras genom en närvarolista som förs digitalt i anslutning till varje sammankomst. Kulturprogram ska dokumenteras genom en rapport som förs digitalt i anslutning till genomförandet.

Verksamhet som statsbidrag används för ska rapporteras i redovisningssystemet STUV, Studieförbundens verksamhetsredovisning.

Folkbildningsrådets anvisningar om rapportering av verksamhet finns i bilaga 1. Tillkommande anvisningar meddelas löpande av Folkbildningsrådet.

5 Systematiskt kvalitetsarbete och kontroll

Studieförbundet ska bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete som säkerställer att statsbidraget används för sitt syfte och kvalitetssäkrar verksamheten.

Det systematiska kvalitetsarbetet utgör ett kontinuerligt utvecklings- och förbättringsarbete som utvecklas i takt med organisationens och omvärldens förändring. Det är en pågående process som identifierar fel och brister och belyser vad som påverkar och orsakar såväl önskade som oönskade resultat. Det visar på verksamhetens måluppfyllelse och på om ytterligare uppföljning eller utvärdering behöver genomföras.

Studieförbundets systematiska kvalitetsarbete ska bedrivas både centralt och lokalt. Det bidrar till att planera, följa upp, analysera, dokumentera och utveckla organisationen.

Studieförbundet kan med fördel använda ett kvalitetsledningssystem för att systematisera kvalitetsarbetet med utgångspunkt i ett anpassat standardramverk.

Folkbildningsrådets uppgift är att följa upp att studieförbundet utför den egna kontrollen så att felaktigheter så långt möjligt förebyggs, upptäcks och rättas till samt att studieförbundet uppfyller de krav som ställs på mottagare av statsbidrag.

Studieförbundets systematiska kvalitetsarbete ska innefatta följande områden:

- Studieförbundet ska bedriva ett systematiskt internt etik- och gränsdragningsarbete, exempelvis genom nationellt samordnade etikgrupper, lokala kvalitetsansvariga eller styrande riktlinjer.
- Studieförbundet ska ge relevant utbildning till alla organisationsföreträdare, såväl ledare i verksamheten som anställda och förtroendevalda.
- Studieförbundet ska kontinuerligt, under pågående verksamhetsår och i efterhand, pröva den verksamhet som finansieras med

statsbidrag. Risk- och sårbarhetsanalys ska vara en integrerad del av förbundets arbete med bidragsuppföljning och kontroll. Arbetet med intern styrning och kontroll kan med fördel organiseras utifrån ett beprövat ramverk, vilket vanligen innehåller delarna riskbedömning, kontrollaktiviteter, information och kommunikation samt uppföljning och övervakning.

- Studieförbundet ska genomföra rimlighetskontroller i pågående verksamhet.
- Studieförbunden ska samarbeta för att identifiera risker och utreda möjliga fel samt gemensamt genomföra registerbaserad kontroll av pågående verksamhet minst två gånger per år.
- Studieförbundet ska utföra revisionsinsatser och efterkontroller. Folkbildningsrådet ger anvisningar för redovisningen. Vid behov fördjupar Folkbildningsrådet uppföljningen inom olika områden.
- Studieförbundet ska ha ett system för avvikelshantering.
- Studieförbundet ska lämna rättelser när man upptäckt fel i verksamheten eller användningen av statsbidrag. I det fall statsbidrag lämnats till ett studieförbund för verksamhet som i efterhand visat sig vara fel kan Folkbildningsrådet minska framtida statsbidrag.
- Studieförbundet ska utan dröjsmål anmäla omständigheter som kan tyda på systematiska fel, oegentligheter eller felaktigt utnyttjande av statsbidrag till Folkbildningsrådet.
- Studieförbundet ska efter avslutat verksamhetsår genomföra en självvärdering av verksamhetsutfall utifrån Folkbildningsrådets anvisningar

6 Fördelning av statsbidrag

6.1 Kvalitetsbedömningsystem

Statsbidraget till studieförbunden fördelas i ett kvalitetsbedömnings-system.

Utgångspunkten för fördelningssystemet är att den samlade folkbildningsverksamheten, bedriven utifrån studieförbundens olika mål och profiler, har goda förutsättningar att uppfylla statens syften med statsbidraget. Syftet med att betona profilerna är att bidra till att folkbildningsverksamheten bedrivs i en mångfald av miljöer och att stärka kvaliteten i verksamheten.

Fördelningsmodellen bygger på ett treårigt schema. För varje treårsperiod beslutas om en bidragsandel för varje studieförbund. Andelen ligger fast under treårsperioden, men kan påverkas av om det finns stora brister i verksamheten, om nya studieförbund behöver ta plats eller om andra grundförutsättningar ändras.

Bidragsandelarna fastställs i en bedömningsmodell med indikatorer och med stöd av en extern referensgrupp. Studieförbundens verksamhetsmål för kommande treårsperiod bedöms utifrån måluppfyllelsen i föregående period. Kvantitativa mått ingår i bedömningens olika delar, men utgör inte en huvudsaklig grund för den. Uppföljning och utvärdering ger underlag för bedömningen, liksom omvärldsanalys och risk- och sårbarhetsanalys.

När andelar för en ny treårsperiod ska beslutas är tidigare andel en viktig utgångspunkt. Syftet är att garantera upparbetade verksamheter och skapa stabilitet och kontinuitet i bidragsgivningen.

6.2 Fördelningssystemets olika steg

6.2.1 Studieförbundet gör ett verksamhetsåtagande

Inför bedömningen ska studieförbundet ta fram ett bidragsunderlag i form av ett verksamhetsåtagande för en kommande treårsperiod.

Verksamhetsåtagandet ska beskrivas främst i verksamhetstermer. Det ska inte innehålla en ekonomisk budget. Det ska inte vara nedbrutet på lokal

eller regional nivå, utan ska ge utrymme för varje studieförbunds lokala variationer.

Underlaget ska innehålla:

- Beskrivning av studieförbundets profil inklusive eventuella etablerade och profilskapande verksamhetsområden eller arbetssätt samt angivande av önskemål om hur profilen ska följas upp.
- Beskrivning av hur studieförbundet självständigt och profilerat ansluter till den omvärldsanalys som tagits fram av Folkbildningsrådet i en gemensam process med samtliga studieförbund.
- Beskrivning av hur studieförbundet självständigt och profilerat ansluter till de kvaliteter som anges i avsnitt 2 genom att ange mål för de indikatorer som Folkbildningsrådet tagit fram i dialog med studieförbunden.
- Verksamhetsram. Planerat läge per år i kommande treårsperiod redovisat på av Folkbildningsrådet anvisade parametrar.
- Självvärdering av måluppfyllelse för pågående treårsperiod.
- Självvärdering av kommande treårsperiod utifrån risk- och sårbarhetsanalys.

6.2.2 Folkbildningsrådet gör ett bedömningsunderlag

Underlaget för bedömningen av studieförbundens kommande bidragsandel sammanställs av Folkbildningsrådet och utgörs av:

- Studieförbundens verksamhetsåtaganden.
- Resultatet av uppföljningar (verksamhets- och deltagarstatistik, efterlevnad av villkor, resultat av internkontroll och eventuella avvikelser som hanterats av Folkbildningsrådet).
- Resultatet av utvärderingar (utvärdering av indikatorutfall och särskilda utvärderingar).
- Folkbildningsrådets risk- och sårbarhetsanalys.

Utifrån bedömningsunderlaget görs en analys per studieförbund.

6.2.3 Folkbildningsrådet bedömer och gör förslag till bidragsandelar

Folkbildningsrådet gör en helhetsbedömning per studieförbund utifrån bedömningsunderlaget och gör förslag till hur bidragsandelar ska förändras.

Till stöd i att göra helhetsbedömningen tillsätter Folkbildningsrådets styrelse en bedömargrupp. Den ska bestå av från enstaka studieförbund oberoende personer som har god kännedom om folkbildning och om studieförbundens förutsättningar.

Huvudfrågor för bedömningen är:

- På vilket sätt och i vilken grad innehåller verksamheten de kvaliteter som ingår i Verksamhetens kvaliteter (värden på indikatorer utifrån avsnitt 2 i villkoren)?
- Hur bidrar studieförbundets profil till hög kvalitet i folkbildningsverksamheten?
- Hur förvaltar och utvecklar studieförbundet den upparbetade verksamhetens omfattning?
- Hur relevant är studieförbundets verksamhetsåtagande och i vilken grad har studieförbundet kapacitet att genomföra det?
- Är verksamheten av sådan kvalitet att den har förutsättningar att bidra till att uppfylla statens syfte med bidraget?

Bedömningen resulterar för varje studieförbund i en sammanvägd bedömning som rör förändring av bidragsandelar.

6.2.4 Folkbildningsrådet beslutar om bidragsandel

Folkbildningsrådets styrelse beslutar för varje studieförbund om en treårig bidragsandel som är knuten till respektive studieförbunds verksamhetsåtagande.

6.2.5 Studieförbunden genomför verksamheten

Studieförbundet genomför verksamheten i enlighet med sitt åtagande.

6.2.6 Folkbildningsrådet genomför årlig uppföljning och måldialog

Folkbildningsrådet genomför en årlig uppföljning av varje studieförbund för att följa utvecklingen, för måldialog och för kontroll.

6.2.7 Folkbildningsrådet utvärderar

Verksamhetens resultat undersöks med stöd av indikatorer och särskilda jämförande utvärderingar med avsikt att göra kvalitativa bedömningar.

Ett urval indikatorer används för att belysa verksamheten dels aggregerat på nationell nivå, dels när så är möjligt på kommunnivå.

Indikatorerna kan variera över tid och nya kan utvecklas genom förändrade mätmetoder. Indikatorerna tas fram i dialog med studieförbunden. För uppföljning av profiler kan studieförbundsspecifika indikatorer användas.

En indikator kan användas för att belysa flera områden.

Vid sidan av kvantitativa indikatorer görs kvalitativa bedömningar inom områden där mätningar är svåra eller där ett kluster av kvantitativa data krävs. Det gäller bland annat studieförbundens profiler.

Fördjupade utvärderingar görs dels av olika frågor knutna till de fyra dimensionerna individ (deltagare), förening (civilsamhälle), lokalsamhälle och nationellt, dels av de kvaliteter som studieförbunden försöker bygga i anslutning till dessa dimensioner. Utvärderingarna söker samband mellan verksamhet och effekter och stödjer på så sätt en utveckling av bidragssystemet. Utvärderingarna görs främst jämförande, men kan även göras avseende enskilda studieförbund vid behov. Inför en ny treårsperiod görs en sammanställning av utvärderingarnas resultat.

7 Bilaga 1 Redovisning av verksamhet

7.1 Signering av närvarolistor

Närvarolistor och kulturprogramrapporter ska signeras av ledaren med en e-legitimation som innehar kvalitetsmärket Svensk e-legitimation.

I och med signeringen intygar ledaren att de lämnade uppgifterna är korrekta. Signeringen kan inte överlåtas till någon som ej närvarat.

I det fall särskilda skäl föreligger kan signering göras med hjälp av SMS-kod. I särskilt motiverade fall kan signering göras med namnteckning.

7.2 Verksamhetsredovisning

Studieförbund ska årligen inrapportera den verksamhet som bedrivits med statsbidrag i två delar:

- STUV (studieförbundens verksamhetsredovisning) med gruppuppgifter.
- Deltagarrapport med personuppgifter.

Folkbildningsrådet meddelar årligen anvisningar för vilka uppgifter som ska ingå i rapporteringen, samt datum för rapporteringen.

7.3 Närvarolistan

Följande uppgifter vilka ligger till grund för statsbidrag och redovisas i STUV-systemet ska framgå av närvarolistan, dock inte personnummer: verksamhetsår, förbund och avdelning, arrangemangstyp, verksamhetsform och arrangemangsnummer, ämne/rubrik, deltagare med namn och kontaktuppgifter (till exempel adress, telefon, e-post), deltagares närvaro per datum för sammankomst.

Av närvarolistan ska framgå om det förekommit distansinslag av betydelse för studierna som helhet, oavsett hur stor del av tiden dessa omfattar. Distansverksamhet rapporteras i en lokalavdelning.

7.4 Personuppgifter och undantag

I studiecirkel och annan folkbildningsverksamhet krävs rapportering av uppgifter om deltagares personuppgifter.

Undantag från personnummerrapportering accepteras för följande kategorier: deltagare med tillfälligt uppehållstillstånd i Sverige, medborgare i EU- och Eftaländer, person med skyddad identitet, person med LMA-kort och person med samordningsnummer.

7.5 Kulturprogramrapport

Kulturprogram dokumenteras genom en rapport som ska innehålla de uppgifter som redovisas i STUV-systemet för statsbidrag.

7.6 Lagring

Närvarolistan och kulturprogramrapporten är att betrakta som juridiska dokument och underlag för genomförd samhällsstödd verksamhet vid en eventuell granskning. Dokumenten ska lagras i sju år enligt bokföringslagen (1999:1078). De tre senaste åren ska skyndsamt kunna tillgängliggöras vid en eventuell uppföljning.

